

คู่มือการเพาะปลูก

ผักสวนครัว & ผักพื้นบ้าน

เรียบเรียง : อภิชาติ ศรีสะอาด

มะเขือยาว

พริก

กวางตุ้ง

กะหล่ำปลี

ถั่วพึยกยาว

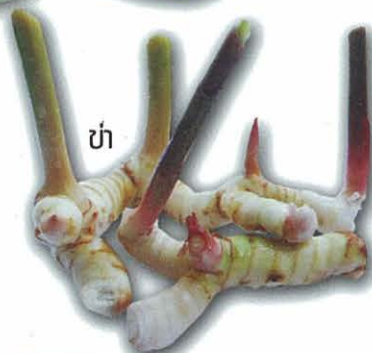

มะระ

มะเขือเปราะ

มะเขือเทศ

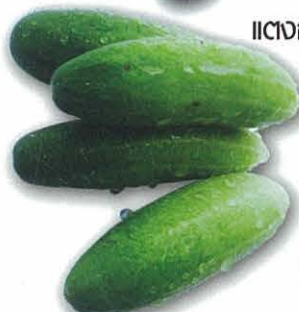

ข่า

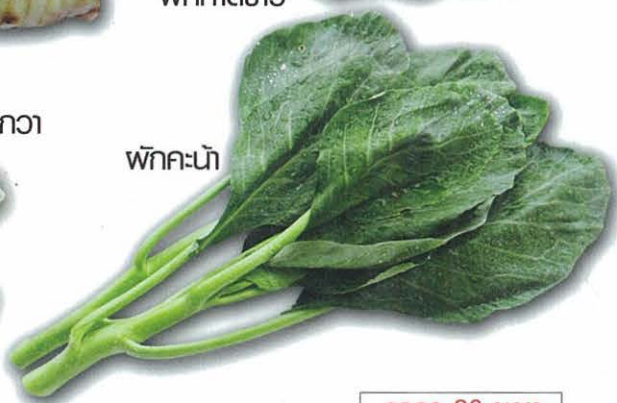
ผักกาดขาว

แตงกวา

ผักคะน้า

รวมการเพาะปลูกผักสวนครัว & ผักพื้นบ้าน
กว่า 40 ชนิด

ราคา 90 บาท

ISBN 978-974-910-508-5

9 789749 105085

แปลงพืชรูขี้เหล็ก ในพื้นที่ทดลองทำเกษตรอินทรีย์โรงเรียนปทุมธานี

ผักสวนครัว

ผักพื้นบ้าน

คู่มือการเพาะปลูก

ผักสวนครัว & ผักพื้นบ้าน

หนังสือเฉพาะกิจเชิงเกษตรในเครือนิตยสารไม่ลองไม่รู้

หนังสือ
พิมพ์

คู่มือการเพาะปลูก ผักสวนครัว & ผักพื้นบ้าน
เดือนสิงหาคม 2554

ข้อมูลทางบรรณานุกรม
ผักสวนครัว & ผักพื้นบ้าน

กองบรรณาธิการ
96 หน้า : ภาพประกอบ

บรรณาธิการเล่ม :
เรียบเรียง :

อภิชาติ ศรีสอาด
อภิชาติ ศรีสอาด

ผู้จัดการทั่วไป :

วิลาวรรณ ปิยะปราโมทย์

กองบรรณาธิการ :

รสริน เกลี้ยงเกลา, ทิพย์ภววัลย์ เอี่ยมบรรณพงษ์, อัมพา คำวงษา,
ศุภวรรณ ใจแสน, วีระ อรุณ, สุธารินีย์ เจริญรุ่งโรจน์ฤดี,
พริ้ม ศรีหานาม, มณี เมมี, ปณิดา แสงสว่าง

ฝ่ายศิลปกรรม :

เฉลิมพงษ์ กวินรจิตมงคล

ที่ปรึกษาฝ่ายกฎหมาย :

สมนึก พุ่มไฉยา

ที่ปรึกษา :

สุราษฎร์ ทองมาก, ประเวศ แสงเพชร, เกียรติพันธ์ จันทราปัติย์

สำนักพิมพ์ :

บริษัท นาคา อินเตอร์มีเดีย จำกัด
เลขที่ 81 ม.4 ซ.เพชรเกษม 102/3 ถ.เพชรเกษม แขวงหลักสอง
เขตบางแค กรุงเทพฯ 10160
โทร. 0-2809-4211-2 โทรสาร. 0-2809-4213
www.nakaintermedia.com
e-mail : api_naka@yahoo.co.th

คำแนะนำสำนักพิมพ์

นิตยสาร “**ไม่ลองไม่รู้**” ฉบับผักสวนครัว และผักพื้นบ้าน ได้นำเสนอวิธีการเพาะปลูกทั่วไป ของพืชผักที่ถูกต้อง และถูกวิธีเป็นพื้นฐานอย่างง่าย เพื่อศึกษาและพัฒนาทักษะสำหรับการปลูกเพื่อการ ค้าได้ในอนาคต

ในเล่มเราได้รวบรวมวิธีการปลูกผักสวน ครัวและผักพื้นบ้านที่คนไทยนิยมนำมาบริโภค ทั้งนี้เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนและ ยังได้ผักที่ปลอดสารพิษ เนื่องจากผลิตได้เอง

หวังว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกร และผู้สนใจทั่วไปไม่มากนักน้อย หากข้อมูลใดขาดตกบกพร่องกรุณาแจ้งได้ที่สำนักพิมพ์เพื่อที่จะนำไปปรับปรุงเป็นตำราที่ ถูกต้องและสมบูรณ์ที่สุด เพื่อใช้สืบทอดต่อไปในอนาคต

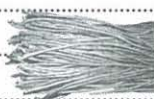
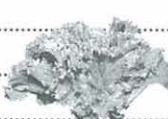
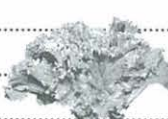
ขอขอบคุณกรมส่งเสริมการเกษตรที่เอื้อเฟื้อข้อมูลเชิงวิชาการ และขอขอบคุณ ผู้มีอุปการะคุณทุกท่านที่มีส่วนให้หนังสือเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

อภิชาติ ศรีสอาด

สารบัญ CONTENT สารบัญ

ผักพื้นบ้าน&ผักสวนครัว

กระเพรา		8
กระชาย		10
กระหล่ำปลี		11
ขิง		14
ข่า		16
แคนตาลูป		17
คะน้า		20
ชะอม		22
ตะไคร้		24
แตงกวา , แตงร้าน		25
แตงโม		28
ถั่วฝักยาว		30
ถั่วพู		32
ถั่วลิสง		34
ถั่วเหลือง		36
บวบเหลี่ยม		38
เนียง		40
บวบ		41
ผักกระเฉด		42
ผักกาดขาวปลี		44
ผักกาดเขียววงวางตุ้ง		46
ผักกาดเขียวหัวปลี		48
ผักกาดหอม		50
ผักกาดหัว		52
ผักชี		54
ผักกูด		56
ผักหวานบ้าน		57
ผักบุ้งจีน		58
ผักหวานป่า		60
พริกขี้หนู , พริกมัน , พริกหนุ่ม		62

มะเขือเทศ		66
มะเขือเทศเชอร์รี่		68
ผักชีฝรั่ง		70
มะเขือเปราะ		72
มะเขือยาว , มะเขือม่วง		74
มะระจีน		76
มันเทศ		78
มันปู		81
แมงลัก		82
สะตอ		84
สะระแหน่		87
โหระพา		88
การเตรียมดินปลูกพืชในนา		89
การให้น้ำพืชในนา		90
การปรับปรุงบำรุงดิน		91

* กระเพรา

กะเพรา เป็นพืชที่ใช้ใบสด ประกอบอาหารเพื่อบำบัดกลิ่นคาวและ ช่วย ให้อาหารมีกลิ่นหอมนอกจากนั้น ยังมีสรรพคุณเป็นสมุนไพร เป็นพืชที่ นิยมปลูก ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ประเทศไทย , มาเลเซีย

* พันธุ์

* เขียวก้านแดง เป็นพันธุ์ที่มีใบใหญ่สีเขียว ก้านแดง เป็นที่นิยม โดยทั่วไป

* การปลูก

ระยะปลูก

* ระยะปลูก

ระยะระหว่างต้น 40

เซนติเมตร

ระยะระหว่างแถว 40

เซนติเมตร

* การเตรียมดิน

* โถดินให้ลึก 30 - 40 เซนติเมตร ตากดินไว้ 1 - 2 อาทิตย์ ย่อยดินให้ละเอียด หว่าน ปุ๋ยขาว ใน อัตรา 100 - 300 กิโลกรัม/ไร่ ใส่ปุ๋ยหมักและปุ๋ยคอก อัตราคลุมเคล้าให้ทั่วแล้วยกแปลงให้สูงประมาณ 30 เซนติเมตร กว้าง 120 เซนติเมตร

* การปลูก

* กระเพราสามารถปลูกได้

กระเพรา

โดยใช้กิ่งชำหรือเมล็ดเพาะเป็นต้นกล้าแล้วย้ายปลูกตามระยะห่างที่กำหนด

* การดูแลรักษา

การให้น้ำ

* ควรให้น้ำพอเพียงกับความต้องการของต้น

พืช

* การใส่ปุ๋ย

* ใส่ปุ๋ยสูตร 15 - 15 - 15
ในอัตรา 30 - 50 กิโลกรัม/ไร่ หลัง
เก็บเกี่ยวทุกครั้ง

* การป้องกันกำจัดศัตรูพืช

* วัชพืช เมื่อมีวัชพืชขึ้นมา
ต้องกำจัดวัชพืชก่อน เพื่อไม่ให้แย่ง
อาหาร

* โรคแมลง มีน้อย

* การเก็บเกี่ยว

* ใช้มีดคม ๆ เก็บเกี่ยวโดย
ตัดกิ่งก้านที่แก่ เจริญเติบโตเต็มที่แล้ว
ซึ่งในไม่ช้ากะเพราจะแตกกิ่งต้นออก

กะเพรา

มาเซนเดิม (อายุเก็บเกี่ยว 40 - 45 วัน) สามารถเก็บ
เกี่ยวได้หลายครั้ง ผลผลิต 4,500 - 6,000 กิโลกรัม/ไร่

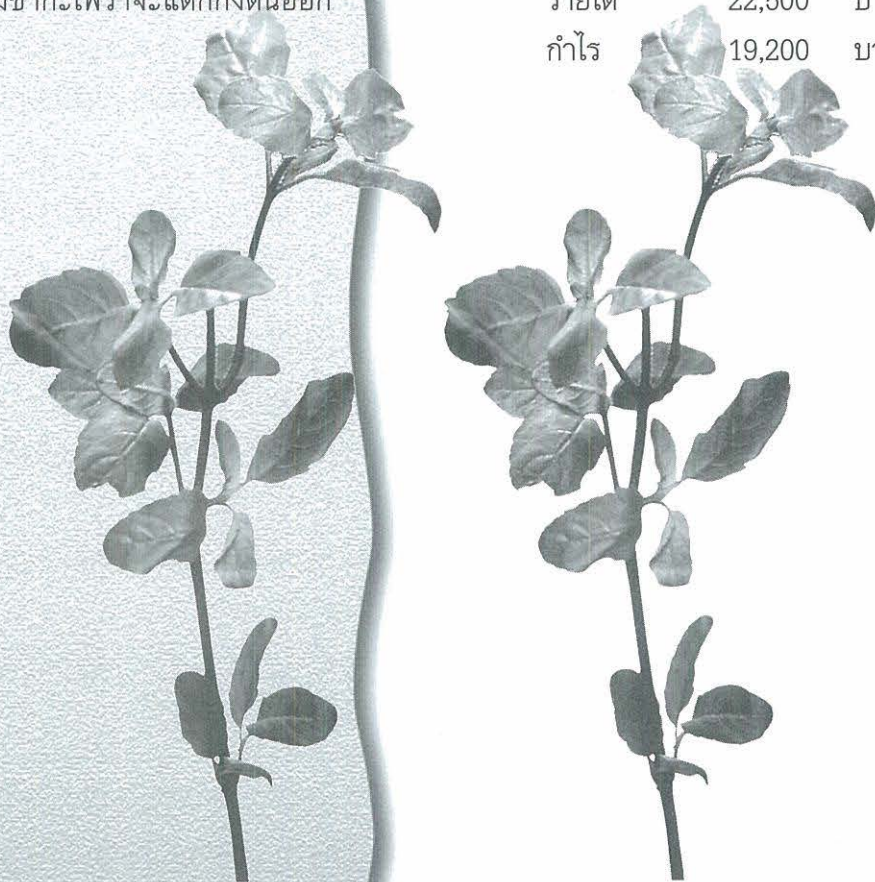
* ต้นทุน/ผลตอบแทน

ต้นทุน

* ค่าแรงงาน	1,950	บาท
* ค่าวัสดุ	1,350	บาท
รวม	3,300	บาท

รายได้

* ผลผลิต	4,500	กิโลกรัม/ไร่
* ราคาเฉลี่ย	5	บาท/กิโลกรัม
รายได้	22,500	บาท
กำไร	19,200	บาท

❖ กระชาย

❖ ลักษณะ

กระชาย เป็นพืชล้มลุก มีลำต้นใต้ดินเรียกว่า“เหง้า” เป็นเหง้าสั้นแตกหน่อได้เช่นเดียวกับ ขิง ข่า และขมิ้น รากอวบค่อนข้างยาวปลายเรียวแหลมออกเป็นกระจุก มีผิวสีน้ำตาลอ่อน ส่วนที่อยู่เหนือดินเป็นกาบใบที่หุ้มซ้อนกันเป็นชั้นๆ สีแดงเรื่อๆ ใบเป็นใบเดี่ยวเรียงสลับ ออกดอกเป็นช่อสีขาวหรือขาวอมชมพูที่ยอด(แทรกอยู่ระหว่างกาบใบ) ดอกบานทีละดอก มีลักษณะเป็นถุง ผลแห้งเมื่อแก่แล้วไม่แตกส่วนที่ใช้บริโภค คือ ราก

❖ แหล่งที่ผลิต

แหล่งทั่วไปที่ผลิตเป็นการค้า ได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์ นครปฐม กาญจนบุรี และราชบุรี

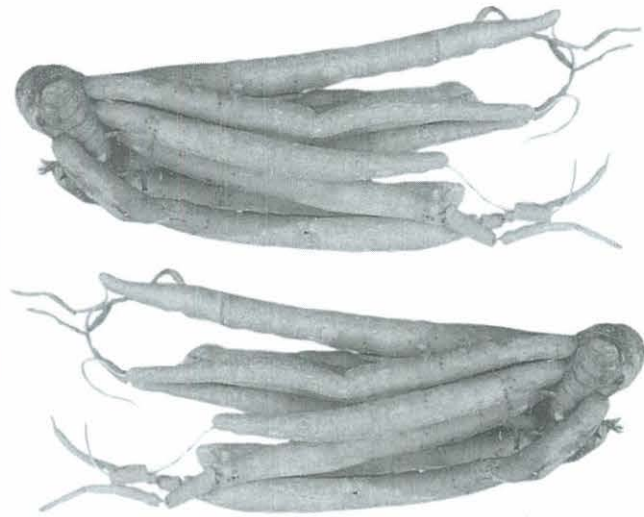
❖ การขยายพันธุ์

ขยายพันธุ์โดยใช้ส่วนหัวใต้ดิน (เหง้า)

❖ การปลูก

ขุดไถดินตากไว้ 7 วัน ใส่ปุ๋ยคอก และพรวนดินเพื่อให้ดินโปร่ง ยกเป็นแปลงหรือยกร่อง นำเหง้ากระชายมาแบ่งส่วน ตัดแต่งรากให้เหลือไว้เพียง 2 ราก ปลูกลงหลุมระยะปลูก 20x20 เซนติเมตร และกลบดินให้หัวเสมอฟิวดิน คลุมด้วยฟางหรือหญ้าแห้งรดน้ำให้ชุ่ม

กระชาย

❖ โรคแมลงที่สำคัญ

โรคเน่า โรคนี้จะระบาดในดินที่เป็นกรด ดินที่มีการใส่ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ในปริมาณมาก ดินทราย หรือดินที่ไม่มีความอุดมสมบูรณ์

❖ การป้องกันกำจัด

ไม่ควรปลูกกระชายซ้ำที่เดิมเป็นเวลาหลายปี ก่อนปลูกควรแช่ท่อนพันธุ์ด้วยสารป้องกันเชื้อรา เช่น ไดเทน-เอ็ม 45 ควรมีการปรับปรุงดินด้วยปูนขาว ในอัตรา 200-300 กิโลกรัมต่อไร่ ไม่ควรนำท่อนพันธุ์ที่เป็นโรคมารูปลูก

❖ การเก็บเกี่ยว

เริ่มเก็บเกี่ยวเมื่ออายุได้ 7-8 เดือน หรือสังเกตจากใบ และลำต้นจะมีลักษณะสีเหลือง และจะยุบตัวลง การเก็บเกี่ยวใช้มือถอนหรือจอบ ขุดก็ได้ แต่ควรทำขณะดินมีความชื้น ถ้าดินแห้งควรรดน้ำก่อนเพื่อลดความเสียหายในขณะเก็บเกี่ยว แล้วนำมาล้างน้ำทำความสะอาด